

A.N.T.Y.G.O.N.E.
ARTS AND THEATRE FOR YOUNG PEOPLE NEEDS

PRACOVNÝ BALÍK 2

PRÍRUČKA A.N.T.Y.G.O.N.E.

Vydané: júl 2023

Vypracované partnermi v projekte A.N.T.Y.G.O.N.E.

ALTER EGO (X)

Teatro alla Guilla

Kulturanova

Divadlo bez domova

Redakcia a koordinácia : Teatro alla Guilla, Divadlo bez domova a ALTER EGO (X)

Táto publikácia bola pôvodne vydaná v angličtine.

Okrem slovenskej verzie, existujú aj ďalšie verzie v srbčine, taliančine a francúzštine.

Projekt „A.N.T.Y.G.O.N.E., Arts aNd Theatre for YounG peOple NEeds“ s číslom 2021-1-FR02-KA220-YOU-000028850 je financovaný s podporou Európskej komisie (program Erasmus+ – KA220-YOU – Partnerstvá spolupráce v oblasti mládeže). Táto publikácia reprezentuje výlučne názory autorov a Európska komisia ani národné agentúry nezodpovedajú za akékoľvek použitie informácií v nej obsiahnutých.

Fotografie: Projekty A.N.T.Y.G.O.N.E. od 2016 do 2023 | © Všetci partneri

ALTER EGO (X) – FR

www.alterego-x.eu

Centro Interculturale
Artistico Siciliano La Guilla – IT

www.teatroallaguilla.it

Kulturanova – RS

www.kulturanova.org

Divadlo bez domova – SK

www.divadlobezdomova.sk

Vylúčenie zodpovednosti

Podpora Európskej komisie pri vydaní tejto publikácie neznamena podporu jej obsahu, ktorý vyjadruje len názory autorov, a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie v nej obsiahnutých informácií.

Obsah

Úvod	7
Metóda A.N.T.Y.G.O.N.E.: divadlo, hudba a tanec na posilnenie postavenia mládeže	9
Pred workshopom	9
Vzdelávacie ciele metódy A.N.T.Y.G.O.N.E.	14
Opis workshopových aktivít	16
Očakávané výsledky	28
Experimentovanie s metódou A.N.T.Y.G.O.N.E. v rôznych kontextoch	31
Francúzsko – ALTER EGO (X)	31
Slovensko – Divadlo bez domova	35
Srbsko – Kulturanova	38
Taliano – Teatro alla Guilla	38
Záver	43
Odkazy	44

Úvod

Arts aNd Theatre for YounG peOple NEeds – A.N.T.Y.G.O.N.E. je projekt, ktorý v rámci programu Erasmus+ realizujú 4 organizácie pochádzajúce z EÚ v rokoch 2021 – 2023. Cieľom projektu je zvýšiť sociálnu inklúziu mladých ľudí prostredníctvom divadla a tvorivosti, pričom stavia na európskych hodnotách akceptácie a tolerance a podporuje medzikultúrny dialóg, ktorý predstavuje grécky mýtus Antigona. Okrem toho chce projekt A.N.T.Y.G.O.N.E. poskytnúť mladým ľuďom priestor na využívanie divadla, aby sa podporila ich sebaúcta, sebavedomie a sebadôvera. A nakoniec, A.N.T.Y.G.O.N.E. chce ponúknuť pracovníkom – pracujúcim s mládežou v divadlách a mimovládnych organizáciách – tento súbor nástrojov, ktorý má umožniť hlbšie pochopenie ich publika a zvýšiť ich profesionálne zručnosti v oblasti umenia a sociálnej inklúzie.

Všetky partnerské organizácie pracujú na rozvoji a výmene osvedčených postupov (príkladov dobrej praxe), ktoré pochádzajú z ich vlastných krajín. Na základe svojich predchádzajúcich skúseností a s cieľom vytvoriť konečný výsledok projektu zostavili túto publikáciu (súbor nástrojov, odporúčania, prehľad literatúry a metodický rámec), ktorá sa môže používať v celej Európe. Pretrvávajúca sociálna nestabilita vyvolaná nedávnou zdravotnou krízou a súčasnou energetickou, potravinovou a finančnou krízou následne zvyšuje rozdiely a sociálne vylúčenie najslabších skupín vrátane mladých ľudí. Preto sú potrebné inovatívne a kreatívne reakcie, ako napríklad divadelné workshopy A.N.T.Y.G.O.N.E., ktoré by mohli ponúknuť jednoduchý, ale účinný nástroj na podporu nových príležitostí a nových kompetencií pre školiteľov/facilitátorov pracujúcich s mladými ľuďmi, ako aj pre samotnú mládež. Projekt zahŕňa rôzne divadelné techniky a zabezpečuje vysoko kvalitné a vysoko relevantné výstupy, ktoré vznikajú vďaka príspevkom partnerských organizácií, z ktorých každá prispieva svojimi vlastnými znalosťami a skúsenosťami súvisiacimi s divadlom ako nástrojom pre sociálne začlenenie mládeže.

V prvej fáze bol v decembri 2022 zverejnený WP1 – Prehľad literatúry a metodologický rámec – [WP1 - Literature Review and Methodological Framework](#), ktorý skúma národné a miestne prostredie existujúcich iniciatív a potrieb v oblasti scénického umenia a sociálneho začleňovania.

V tejto fáze – **cieľom WP2 je poskytnúť školiteľom, facilitátorom, pracovníkom mimovládnych organizácií a divadiel používateľskú príručku, ktorá prináša náplň a obsah tréningov a workshopov A.N.T.Y.G.O.N.E.**

Na záver bude vypracovaný WP3 – Odporúčania pre odborníkov z praxe a porovnávací analýza, ktorá sa zameria na širšie publikum a rozšíri metódu v širšom meradle, čím sa podporí udržateľnosť výsledkov projektu.

Cieľom tohto dokumentu je usmerniť školiteľov, pracovníkov s mládežou a facilitátorov vo všetkých krokoch (vrátane prípravy, etiky a následných pokynov) potrebných na realizáciu kompletného (deväťdňového) divadelného workshopu A.N.T.Y.G.O.N.E. Je vytvorený školiteľmi a pre školiteľov, je výstupom založeným na technikách participatívneho divadla pre sociálnu inklúziu a môže byť jednoducho adaptovateľný.

Na jej rozpracovanie konzorcium A.N.T.Y.G.O.N.E. (Teatro alla Guilla v Taliansku, ALTER EGO (X) vo Francúzsku, Kulturanova v Srbsku a Divadlo Bez domova na Slovensku) zrealizovalo od januára do júna 2023 niekoľko pilotných workshopov s využitím metódy A.N.T.Y.G.O.N.E., na ktoré boli vyškolení v Palerme (október 2022). Pilotné workshopy sa uskutočnili v každej partnerskej krajine. Na pilotných workshopoch sa zúčastnili rôzne skupiny mladých ľudí s väčším alebo menším počtom účastníkov. Ľudia bez domova, ľudia s psychickými poruchami, dospievajúce dievčatá na strednej škole, mladí ľudia LGBTQIA+, mladí umelci v procese profesionalizácie a iní.

Z týchto pilotných workshopov vyplynuli rôzne skúsenosti, príbehy a závery, v závislosti od skupín účastníkov, miestneho kontextu a spôsobu, akými divadelnými technikami partneri pracovali. Tieto skúsenosti si kládli veľa otázok o znevýhodnení, o tom, čo máme na mysli pod pojmom „znevýhodnená“ mládež, a o tom, ako preniesť sociálne zručnosti na umelcov, ktorí nemusia mať takéto zručnosti, prípadne jazyk. V tomto dokumente sa to pokúsime vysvetliť podrobnejšie.

Na základe štruktúry projektu bol pracovný balík WP2 rozdelený na 4 časti:

- **WP2 - A1** Návrh verzie súboru nástrojov (toolkit);
- **WP2 - A2** Pilotné workshopy s použitím metódy A.N.T.Y.G.O.N.E. a skúsenosti partnerov vo všetkých krajinách;
- **WP2 - A3** Spätná väzba od partnerov;
- **WP2 - A4** Revízia súboru nástrojov po pilotných workshopoch, konečná verzia a preklady.

Pokiaľ ide o túto používateľskú príručku, v prvej časti sa bude zaoberať všetkými krokmi metodiky A.N.T.Y.G.O.N.E. (ciele, opis a očakávané výsledky) a v druhej časti popíše pilotné stretnutia, ktoré uskutočnila každá partnerská organizácia.

Metóda A.N.T.Y.G.O.N.E.: divadlo, hudba a tanec pre posilnenie postavenia mládeže

Pred workshopom

A.N.T.Y.G.O.N.E. skúška počas úplne prvého pilotného stretnutia, Palermo, Taliansko, 2016
© Teatro alla Guilla

Úvodná vzdelávacia aktivita – **Learning Training and Teaching Activity (LTTA)** v rámci projektu A.N.T.Y.G.O.N.E. – sa uskutočnila v Palerme (IT) v októbri 2022, na mieste, kde vznikol samotný projekt A.N.T.Y.G.O.N.E. Celý workshop bol realizovaný pod vedením partnerskej organizácie Teatro alla Guilla, ktorá túto metódu prvýkrát rozvinula v roku 2016, keď Teatro alla Guilla zorganizovalo v Palerme svoju prvú mládežnícku výmenu so 60 mladými ľuďmi z celej Európy a prvýkrát použilo metódu A.N.T.Y.G.O.N.E.

Príprava tréningu/workshopu obsahuje štyri fázy a je dôležité, aby školitelia tento proces dobre poznali, aby mohli metódu čo najefektívnejšie implementovať:

1. **Zaškolenie a sprevádzanie miestnych školiteľov**
2. **Miesta realizácie**
3. **Zapojenie cieľovej skupiny**
4. **Základné informácie o účastníkoch**

1/ Miestni školitelia, ktorí túto metódu plánujú použiť, by mali postupovať tak, aby bola jasná časová organizácia workshopu, mať všetko čo je potrebné na jeho vedenie a v neposlednom rade aj vnútorný postoj, ktorý potrebný na dosiahnutie stanovených cieľov. Školitelia majú rôzne predchádzajúce skúsenosti a je užitočné pred tým, ako sa zoznámia s metódu, znovu prediskutovať vlastné ciele.

2/ Pokiaľ ide o miesto konania, ako už bolo uvedené, prácu možno viesť v bežných divadlách alebo sálach alebo v rôznych priestoroch; vo vnútri alebo vonku. Dôležité je, aby bolo miesto konania chránené pred rušivými vplyvmi a/alebo vonkajšími zásahmi, ktoré by mohli presunúť pozornosť účastníkov na niečo iné. Najlepšie je, ak ide o miesto s dobrou akustikou a ľahko prístupné a bezpečné pre všetkých účastníkov vrátane osôb so zdravotným postihnutím.

3/ Tretím dôležitým faktorom počas príprav je poznanie cieľovej skupiny účastníkov. Partneri robili nábor účastníkov tak, že našli vhodný spôsob, ako zapojiť do workshopov vhodných ľudí. Mohli to byť profesionálni umelci alebo amatéri, zmiešaní so študentmi umeleckých, dramatických škôl, tanečníkmi alebo hudobníkmi. Partneri sa rozhodli zapojiť aj ľudí, ktorí nepracujú v umeleckej oblasti, aby zistili, ako táto metóda funguje. Pre všetkých zúčastnených to bolo obohacujúce. Jednou z vecí, ktorú toto konzorcium urobilo, bolo umožniť účasť na workshopoch aj mladým ľuďom, ktorí majú obmedzené príležitosti, pretože partneri sú presvedčení, že ide o dôležitý spôsob kultúrneho a ľudského obohatenia pre všetkých. Úspešným formátom je zmiešať ľudí s rôznou sociálnou a ľudskou realitou, aby sa vytvorila rôznorodá skupina, ktorá môže prispieť k vzájomnému vzdelávaniu a obohateniu.

4/ Poslednou vecou pri workshope A.N.T.Y.G.O.N.E., ktorú je dobré vedieť je, čo účastníci ako školitelia/facilitátori robia vo svojom profesionálnom živote, či už sú sociálni pracovníci alebo umeleckí vedúci, učitelia alebo umelci. Vďaka tomu si školitelia môžu prispôbiť metodiku vhodným spôsobom pred začiatkom workshopu.

Train-the-Trainers v Palerme, Taliansko, október 2022
© Maïa Paounov, ALTER EGO (X)

V Antigone * – jednom z najväčších majstrovských diel antického Grécka a dnes, po tisícročiach, žiarivom príklade nadčasového dramaturgického bohatstva – Sofokles zobrazuje večný konflikt medzi ľudskými zákonmi a zákonmi bohov, verejným poriadkom a legitímnosťou moci v protiklade k individuálnej neposlušnosti, k vzbure proti tejto moci považovanej za nespravodlivú, v mene etických hodnôt a rodinnej náklonnosti. V posledných desaťročiach sa medzi mnohými opätovnými čítaniami Sofoklovej tragédie Antigona často chápe ako druh disidenta, metafora práv jednotlivca tvárou v tvár totalitným režimom.

To všetko je vhodné zasadiť do súčasnosti, do toho, čo sa deje dnes, inak nemá zmysel zaoberať sa týmto textom, bez jasnej paralely so súčasnou situáciou. A aj vzhľadom na meniace sa etické hodnoty, ako sa menia storočia a ľudia, pokúsme sa o čo najsúčasnejšiu analýzu.

Etické hodnoty sa samozrejme líšia v rôznych zemepisných šírkach, ale náš projekt sa týka miesta, kde žijeme, našej krajiny a Európy ako celku. Pri analýze výberu tragickej hrdinky Antigony si všetci partneri ľahko vytvorili nejednu paralelu so situáciou, v ktorej dnes žije naša spoločnosť, a kládli si otázky. Odpovede neprichádzajú vždy ľahko, ale pochybnosti a konfrontácia sú prvým krokom k budovaniu povedomia a rozvíjaniu kritického vedomia.

Ako môžeme z etického hľadiska nebrať do úvahy tisíce ľudských bytostí, ktoré na úteku z Afriky každoročne zomierajú v Stredozemnom mori pri pokuse dostať sa cez Taliansko do Európy? Môžeme sa zamyslieť nad tým, že zákon, ktorý napísal človek na „ochranu“ európskych hraníc, môže byť „nesprávny“ a pojem „hodnota“ nesprávne chápaný. Možno neposlušnosť, porušenie normy, porušenie zákona by mohlo byť v tomto prípade prirodzeným impulzom človeka, ktorý chce pomôcť svojmu blížnemu. Túžba zachrániť tých, ktorí sú v ťažkostiach, tých, ktorí napriek zákazom riskujú svoj život.

Preto Teatro alla Guilla pripomenulo prípad, ktorý sa stal v júni až júli 2019 v Taliansku. Taliansky minister vnútra sa rozhodol uzavrieť prístavy pre lode s migrantmi prichádzajúcimi z afrického pobrežia a zachránenými zo stroskotaných lodí. Carola Rackete bola kapitánkou na lodi mimovládnej organizácie Sea-Watch 3, ktorá zachránila migrantov a napriek zákazu stanovenom zákonom pristála v talianskom prístave Lampedusa. Porušila zákon, ale migrantov zachránila. Bola zatknutá a stíhaná, ale nakoniec oslobodená a všetky obvinenia boli zrušené, keďže zásada záchrany životov v ohrození prevážila nad štátnym zákonom, ktorý prikazoval uzavretie prístavu pre mimovládne organizácie prevážajúce migrantov. Je ľahké prirovnať postavu Rackete k Antigone. Ďalší príklad, ktorý robí grécku hrdinku relevantnou.

* Slovenský preklad Antigony je dostupný na tomto linku: [Sofokles: Antigona](#)

Lod' Sea-Watch vyzdvihla 12. júna v Stredozemnom mori 53 migrantov a zamierila na Lampedusu, najbližší bezpečný prístav podliehajúci námornému právu. Taliansky minister vnútra odmietol povoliť lodi zakotviť, kým ostatné európske krajiny nebudú súhlasiť s prijatím migrantov. Po 17 dňoch čakania bez povolenia sa Rackete 29. júna rozhodla zakotviť. Dôvodom bolo, že podľa nej boli cestujúci vyčerpaní. Talianske orgány po zakotvení Rackete zatkli a obvinili ju z napomáhania nelegálnej imigrácii a kladenia odporu talianskym orgánom. Rackete strávila štyri dni v domácom väzení, ale po rozhodnutí súdu, že neporušila žiadne zákony a konala v záujme ochrany bezpečnosti cestujúcich, ju prepustili. V júli 2019 skončila Rackete vo vyšetrovaní talianskych orgánov pre možnú trestnú činnosť v súvislosti s nelegálnymi migrantmi; v prípade usvedčenia by Rackete hrozilo až 15 rokov väzenia. V januári 2020 taliansky najvyšší súd rozhodol, že prepustenie súdom pre predbežné vyšetrovanie bolo zákonné a že Racketeová nemala byť zatknutá. 2. júla 2019 súd pre predbežné vyšetrovanie rozhodol, že lode mimovládnych organizácií svojou záchrannou činnosťou neporušili zákony, a preto nemôžu byť predmetom sankcií. V januári 2020 Najvyšší súd napokon zamietol sťažnosť prokurátora proti prepusteniu Caroly Rackete. Najvyšší súd v odôvodnení uviedol, že povinnosť poskytnúť záchranu sa nekončí aktom záchrany stroskotancov pred nebezpečenstvom, ktoré im hrozí na mori, ale zahŕňa aj vedľajšiu a následnú povinnosť vylodiť ich na bezpečnom mieste. V článku 98 Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve sa uvádza: „Každý štát zaväzuje kapitána lode plviacej sa pod jeho vlajkou (...) poskytnúť pomoc každej osobe, ktorá je na mori v smrteľnom nebezpečenstve, a prísť na pomoc osobám v núdzi čo najskôr.“ Na lodnú dopravu sa vzťahujú aj ďalšie medzinárodné dohody, ktoré zaväzujú k poskytnutiu pomoci. Patrí medzi ne Medzinárodný dohovor o ochrane ľudského života na mori z roku 1974 a Medzinárodný dohovor o pátraní a záchrane na mori z roku 1979. *

*Avenire (23-12-2021), "Caso Rackete. Archiviata l'inchiesta su Carola. "Aveva il dovere di sbarcare"

<https://www.avenire.it/attualita/pagine/archiviata-linchiesta-su-carola-rackete-la-comandante-della-sea-watch-aveva-il-dovere-di-sbarcare-i-naufraghi>

Euronews (01-07-2019), "Rescue ship captain Carola Rackete defends herself after Italy arrest"

<https://www.euronews.com/2019/06/29/italian-police-arrest-migrant-rescue-ship-captain-after-docking-national>

Il Fatto Quotidiano (19-06-2021), "Migranti, nessun processo per Carola Rackete: gip accoglie la richiesta di archiviazione per la comandante della Sea Watch" | <https://www.ilfattoquotidiano.it/2021/05/19/migranti-nessun-processo-per-carola-rackete-gip-accoglie-la-richiesta-di-archiviazione-per-la-comandante-della-sea-watch/6202905/>

The Guardian (29-06-2019), "Rescue ship captain arrested for breaking Italian blockade"

<https://www.theguardian.com/world/2019/jun/29/sea-watch-captain-carola-rackete-arrested-italian-blockade>

Internazionale (29-06-2019), "La lunga notte della comandante" | <https://www.internazionale.it/reportage/annalisa-camilli/2019/06/29/carola-rackete-seawatch3-lampedusa>

The New York Times (2019) "Ship captain who landed migrants in Italy sails into political storm"

<https://www.nytimes.com/2019/07/05/world/europe/carola-rackete-italy-migrants.html>

La Repubblica (29-06-2019), "La Sea Watch attracca al porto di Lampedusa. La capitana arrestata dai finanziari. I migranti sbarcati all'alba"

https://www.repubblica.it/cronaca/2019/06/29/news/sea_watch_attracca_porto_lampedusa-229893050/

La Repubblica (22-07-2023), "Carola Rackete, da Lampedusa a Strasburgo: "Mi candido per la giustizia climatica, contro i negazionisti e la deriva fascista in Europa" |

https://www.repubblica.it/cronaca/2023/07/21/news/carola_rackete_salvini_elezioni_europee_2024-408529968/

Niektor vyslovil názor, že porušenie zákona je neetické. Bolo by neetické porušovať to, čo stanovil štát, a že ak by takýto postup použilo veľa ľudí, namiesto dodržiavania pravidiel by nastala anarchia.

Kladíme si teda otázku: kde sa začína a končí ľudská svojvôľa? Ktoré hodnoty sú dôležitejšie? Kreón – štát by mal vydávať zákony a byť ich garantom, aby sa všetci ľudia cítili bezpečne a istí pri ich uplatňovaní. Ako však nemyslieť na iných? Na tých, ktorí utekajú pred chudobou, vojnou a hladom? Základné koncepty, pre ktoré bola napísaná a vypracovaná väčšina európskych projektov, vychádzajú z otázok inklúzie, xenofóbie, radikalizácie a riešia ich. Účastníci z partnerských organizácií sa nad týmito otázkami zamýšľali tak, že ich riešili prostredníctvom divadla a umenia a kombinovali ich s konkrétnymi príkladmi z každodenného života.

Počas projektových stretnutí slovenskí účastníci rozprávali o svojich skúsenostiach. Zákon zakazoval ľuďom bez domova počas pandémie koronavírusu spať a zotrvať na ulici. Jasný prípad, keď zákon porušili ľudia bez domova, ktorí z nevyhnutnosti žijú na ulici a nemajú kde spať. Príklad, keď sa zákon o človeku nezaujíma o skutočný stav všetkých. A človek bez domova, ktorý porušuje zákon, sa stáva Antigonou. Opäť sa pýtame, čo je eticky správne? Zákon, ktorý zakazuje, alebo ten, kto zákon porušuje?

Ďalší prípad sa stal vo Francúzsku v novembri 2015: prišlo k strašnej masakre, pri ktorej teroristi z ISIS zaútočili na niekoľko preplnených miest v Paríži, najmä na divadlo Bataclan, kde sa v ten večer konal koncert. Zahynulo 130 ľudí, ktorých zabilo 20 islamských extrémistov. Francúzska vláda odmietla vydať rodinám telá teroristov, ktorí zahynuli pri prestrelke s políciou. V tomto prípade „nadradený“ zákon, francúzsky zákon, neumožnil rodinám mŕtvych páchatel'ov osláviť pohrebné pocity ich blízkym. Ako sa v tomto prípade eticky postaviť? Je správanie štátu – Kreóna korektné? A napokon, mali by sestry, matky, rodiny týchto zavraždených teroristov právo dostať späť ich telá? Mali by právo pochovať svojich blízkych? Pravdepodobne mať právo na dôstojný pohreb nie je vždy opodstatnený dôvod. Francúzsko malo pocit, že existuje vyššia hodnota (my tu nie sme na to, aby sme ju posudzovali), podľa ktorej sa pohrebné pocity, ktoré by zorganizovali príbuzní páchatel'ov, považujú za málo dôležité.

O týchto príkladoch sa už rozprávalo, viedli sa diskusie a budú sa viesť mnohé ďalšie. Hranica, pre ktorú je porušenie zákona trestným činom alebo má vyššiu hodnotu ako samotný zákon, je delikátna záležitosť. Všetko sa musí skúmať prípad od prípadu. Antigona, samozrejme, nemá vždy pravdu. A štát nemá vždy pravdu pri prijímaní zákonov. Klasická hrdinka však zostáva postavou, ku ktorej sa divadelníci cyklicky vracajú, aby o nej diskutovali a polemizovali navzájom. Nadčasová hrdinka, s ktorou sa každý stotožňuje, ale v praxi nie je ľahké Antigonu napodobniť.

Vzdelávacie ciele metódy

A.N.T.Y.G.O.N.E.:

Metóda, ktorú Teatro alla Guilla používa pri práci s mládežou, je spôsob, cesta, ako čeliť aktuálnym problémom pomocou divadelných techník. Možno ju použiť aj pri práci s dospelými, staršími ľuďmi alebo všetkými, ktorí chcú poznať divadelné techniky, aby mohli čeliť aktuálnym hrozbám a sociálnym problémom.

Metóda A.N.T.Y.G.O.N.E. vychádza z antickej drámy Antígona, ale dá sa použiť na prácu s mnohými rôznymi klasickými drámami. Význam gréckej drámy Antígona je stále aktuálny, ako každý antický text. Teatro alla Guilla zaviedlo túto metódu počas procesného tréningu v roku 2016 a stále sa na nej pracuje. Teatro alla Guilla začalo s touto procesno-tréningovou metódou, keď zorganizovalo svoju prvú mládežnícku výmenu v Palerme s názvom A.N.T.Y.G.O.N.E. - "Acquiring New Tools for Youngsters to Get Out of NEET and Exclusion" (Získavanie nových nástrojov pre mladých, aby sa dostali z NEET a vylúčenia), pričom túto cestu začalo intuitívnou prácou herca a režiséra Valeria Stratiho. Túto metódu použil preto, lebo bola veľkou súčasťou jeho hereckej prípravy, keď navštevoval dramatickú školu. Počas workshopu pracoval na postavách metódou improvizácie. V priebehu rokov túto pracovnú metódu upevňoval a zdokonaľoval, sám vystupoval a viedol študentov, profesionálov aj amatérov. Štúdiom u rôznych režisérov sa naučil ďalšie spôsoby práce, ktorými obohatil svoju cestu.

Teatro alla Guilla zlepšovalo túto metódu vždy, keď organizovalo workshop/výmenu mládeže/školenie a prácou s rôznymi cieľovými skupinami účastníkov. A.N.T.Y.G.O.N.E. je cesta, ktorú možno modelovať a prispôbovať v závislosti od účastníkov na ich ceste vďaka uvedeným návrhom a podnetom.

Táto metóda neexistuje bez dynamickej a aktívnej účasti.

Vzdelávacie ciele boli nasledovné:

- rozvíjať povedomie účastníkov **o rôznych spôsoboch chápania zákonov prostredníctvom metód neformálneho vzdelávania, ako sú divadelné techniky, hudba, pohyby tela a tvorivé aktivity;**
- pomôcť účastníkom **premýšľať o inkluzívnejšej Európe a aktívne konať** na miestnej úrovni, rozvíjať ich chápanie a skúsenosti s európskym občianstvom;
- uvedomiť si súvislosti a zaujať postoj ako jednotlivci a európski občania prostredníctvom **medzikultúrnych vzdelávacích procesov;**
- pochopiť, ako môže tvorivosť (inscenácia klasickej drámy Antígona) pomôcť **rozvíjať občiansku uvedomelosť a silu.**

Metóda A.N.T.Y.G.O.N.E. splnila tieto potreby a ciele partnerských organizácií:

- zavedenie inovatívnych metód odbornej prípravy pre prácu s mladými ľuďmi ohrozenými marginalizáciou a radikalizáciou;
- zvýšenie know-how partnerských organizácií v oblasti prevencie radikalizácie a podpory medzikultúrneho dialógu;
- ďalšie zapojenie zamestnancov organizácií a facilitátorov do tém integrácie, kontrastujúce radikalizáciu a xenofóbiu prostredníctvom divadelných techník a neformálneho vzdelávania.

Workshop je o Antigone. Teatro alla Guilla rozvíjalo najmä drámu Antigony v rámci mnohých mládežníckych výmen, školení a partnerských spoluprác.

Začíname z pohľadu dvoch hlavných postáv:

Kreón: Thébsky kráľ, ktorý hovorí (a nariaďuje zákonom), že nikto nemôže pochovať telo Polyneika, inak bude popravený/á

Antigona: chce pochovať telo svojho brata, aj keď vie, že tým poruší zákon a môže zomrieť. Tento čin chce urobiť preto, lebo Polineikos bol súčasťou rodiny a zaslúži si, aby sa mu dostalo pohrebných pôct. Pre Antigonu je to akýsi „zákon srdca“.

Porovnáваме pohľad vlád EÚ a pohľad ľudí.

Štáty EÚ nedovoľujú migrantom prísť do Európy, ak nemajú víza alebo prácu. Veľa ľudí chce pomáhať migrantom a prijímať ich, aj keď zákony hovoria niečo iné. Takže porušujú zákony v mene vyššieho princípu.

Kreón predstavuje názor vlád, ktoré odmietajú prijať ľudí, a Antigona predstavuje názor ľudí, ktorí prijímajú a podporujú iných ľudí.

Opis workshopových aktivít

Metóda A.N.T.Y.G.O.N.E. bola navrhnutá na deväť dní. Sila metódy sa zvyšuje, ak skupina pracuje určitý čas spoločne. Napriek tomu ju treba organizovať s ohľadom na zázemie a zloženie skupiny, miestne súvislosti, čas, ktorý je k dispozícii na uskutočnenie pracovných stretnutí. Je dôležité, aby školitelia nastavili dĺžku workshopu s ohľadom na všetky tieto premenné. V súlade s tým sa dĺžka workshopu môže meniť a je možné ju prispôbiť potrebám skupiny. V jednej krajine tak môže workshop trvať šesť alebo viac dní, ako sa to stalo v tomto projekte, kde školitelia zo všetkých partnerských organizácií prispôbili štruktúru workshopu špecifickým vzdelávacím potrebám účastníkov. Metóda A.N.T.Y.G.O.N.E. je sama o sebe flexibilná a prispôbitelná rôznym cieľovým skupinám, čo sa overilo počas pilotných stretnutí a po nich, ktoré sa uskutočnili vo Francúzsku, Taliansku, na Slovensku a v Srbsku. Bolo by najvhodnejšie, keby workshop trval najmenej deväť dní. Navyše je dôležité pred začiatkom analyzovať celkový spoločenský kontext a cieľovú skupinu účastníkov/čiek. Výsledkom by mal byť vhodne časovo nastavený program.

Deň 1.

1/ Školitelia začnú workshop tým, že účastníkom povedia **stručný obsah drámy Antigona.**

2/ Potom **skupina debatuje o myšlienkach hlavných postáv a ich dôvodoch a snaží sa pochopiť ich motivácie. Účastníci porovnávajú súčasnú situáciu každej krajiny EÚ so situáciou v Tébach.**

3/ Každý účastník sa podelí o svoju skúsenosť a rozpráva o tom, čo sa deje v jeho rodnej krajine. Školiteľ dáva účastníkom možnosť voľne hovoriť. Pridá niekoľko poznámok a udelí slovo, pričom umožní a povzbudí každého, aby sa vyjadril, a vyhne sa hádkam alebo sporom.

4/ Skupina tiež hovorí a **diskutuje o zbore a jeho názore. Thébania zastupujú európskych občanov. Čo si myslia o týchto dvoch uhloch pohľadu? Ktoej strane fandia? Má zbor strach z Kreóna? Máme v dnešnej dobe ako občania dosť odvahy protestovať proti nespravodlivým vyhláseniam našich politikov?**

5/ Každý si **prečíta dialóg medzi Kreónom a Antigonou v angličtine**. Zaujímavá je časť, keď sa protagonisti stretávajú s hlavnou témou a objasňujú si svoj názor. Kreón zopakuje zákaz a Antígona vysvetlí, prečo ho porušila.

6/ Školiteľ sa pýta, čo si občania skutočne myslia o Antigone a Kreonovi a čo si v súčasnosti myslia európski občania o problematike migrantov a o dvoch uhloch pohľadu (vlády, ktoré odsúvajú, a ľudia, ktorí prijímajú). Cieľom je podnietiť účastníkov k zaujatiu stanoviska k tejto otázke.

Metóda A.N.T.Y.G.O.N.E. – 1. deň, Palermo, Taliansko, 2016
© Teatro alla Guilla

Deň 2.

1/ Každý deň pred začatím aktivít na workshope školiteľ zorganizuje **fyzickú a hlasovú rozcvičku**. Tréner zvyčajne spolupracuje so spevákom alebo tanečníkom – choreografom.

2/ Tréner používa **fyzickú improvizáciu** na vyjadrenie **dvoch rôznych postáv – uhlov pohľadu**. Školiteľ využíva niektoré herecké techniky a hry, ktoré pomáhajú účastníkom improvizovať. Napríklad: chôdza po javisku s použitím rôznych rýchlostí a predovšetkým premýšľanie o myšlienkach postáv; zmena nálady fyzického pohybu s premýšľaním o Antigone, Kreónovi alebo občanoch Théb.

Príklad rozcvičky: Postavte sa do kruhu. Rýchlo prejdite na miesto druhého účastníka, pozrite sa mu do očí a zároveň povedzte svoje meno. Je dobré chodiť v určitom rytme a zapamätať si aj mená účastníkov. Môže sa opakovať (vychádzajúc z kruhu) a hovoriť meno účastníka smerom k tomu, ku komu chce ísť, pričom treba stále udržiavať očný kontakt.

3/ Aj **pomocou hudby** tréner pomáha účastníkom, aby si verili navzájom aj sami sebe. Zorganizuje hry a cvičenia založené na hudbe. Môže navrhnúť pracovať aj so zatvorenými očami. Rozdelí skupinu do dvojíc a pustí niekoľko piesní. Jedna osoba z dvojice vedie druhú tlačenie do chrbta alebo do brucha, v rôznej rýchlosti alebo rytme. Dvojice sa snažia nezraziť ostatných. Toto cvičenie je vhodné na budovanie vzájomnej dôvery. Cieľom je povzbudiť účastníkov, aby vyjadrili svoje myšlienky pomocou divadelných techník. Divadelná improvizácia sa používa na hlbšie preniknutie do myšlienok postáv, takže účastníci predvádzajú akúsi rolovú hru.

Metóda improvizácie (pomocou hlasu alebo pohybov tela) je vhodným spôsobom, ako prelomiť mentálne alebo telesné bloky a pomôcť hercom - účastníkom, aby sa cítili slobodne pri vyjadrovaní seba a myšlienok postáv. Improvizácia je spôsob, ako sa profesionáli alebo amatéri môžu cítiť pohodlne, aby mohli vyjadriť to, čo postavy hovoria, pomocou svojho hlasu a tela. Je to cesta, ako prehĺbiť význam, ísť do hĺbky a preniknúť do duše postáv. Účastníci zistia, že majú niečo spoločné medzi svojimi myšlienkami a myšlienkami dvoch hlavných postáv.

Improvizácia v Palerme, Taliansko, 2016
© Teatro alla Guilla
Youtube | <https://www.youtube.com/watch?v=oqirhewslwU>

Improvizácia vo Francúzsku, 2019
© Teatro alla Guilla
Youtube | <https://www.youtube.com/watch?v=3M7WWzHxaN4>

Deň 3.

Improvizácia má síce svoj cieľ, ale je voľná, bez obmedzení, takže účastníci ju môžu použiť tak, ako chcú, len musia mať na pamäti cieľ: vyjadriť svoje pocity z postojov a emócií dvoch hlavných postáv.

Metóda A.N.T.Y.G.O.N.E. využíva dva rôzne druhy improvizácie:

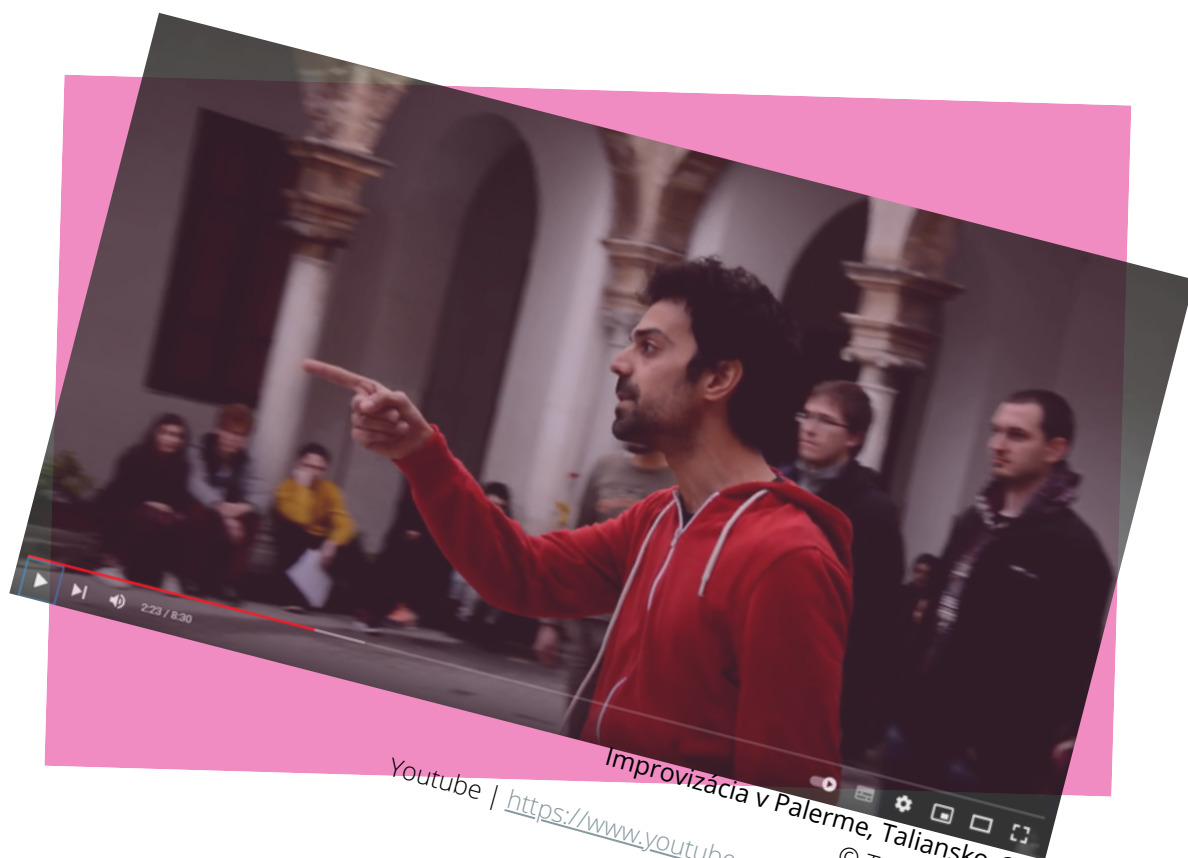
- keď účastníci – herci nevedia, čo budú robiť na javisku, takže majú v hlave len cestu, myšlienky postáv a jednotlivé kroky scény: začiatok, stred, koniec.
- keď účastníci – herci zinscenujú scénu (majú približne 10 – 15 minút na premyslenie a prípravu) a predvedú ju pred ostatnými.

Rozdiel medzi týmito dvoma spôsobmi práce spočíva v tom, že pri prvom by mali účastníci vystupovať voľne, pričom majú na mysli len určitú základnú líniu, a pri druhom účastníci niečo konkrétnejšie nacvičujú.

Po skončení improvizácií školiteľ skontroluje a okomentuje s účastníkmi, čo videl a čo si myslel. Školiteľ povie skupine, čo je zaujímavé a dobré ponechať pre prípadné záverečné predstavenie a čo je vhodnejšie odstrániť/prepracovať.

Tréner pozoruje každú improvizáciu a robí si poznámky o tom, čo by najradšej zachoval pre prípadné finálne vystúpenie: či potrebuje niečo upresniť, alebo či je improvizácia dobrá a či nie je potrebné nič meniť. Účastníkom dáva spätnú väzbu o ich činnosti, ale všetky improvizácie sú koniec-koncov dobré. Nikto nikoho nesúdi. Divadelný priestor funguje bez prílišného posudzovania.

V závislosti od skúseností a vedomostí účastníkov alebo od ich kreativity a otvorenosti môžu prežiť skutočný stav mysle postáv. Vďaka improvizácii musia zistiť nálady postáv. Na konci dňa alebo aj po určitom úseku práce sa skupina zamyslí nad spoločnými úlohami, úspechmi a nad tým, čo by sa dalo zlepšiť.

Improvizácia v Palerme, Taliansko, 2016
© Teatro alla Guilla
Youtube | <https://www.youtube.com/watch?v=oqirhewslwU>

Deň 4.

1/ Po improvizácii dvoch postáv skupina pracuje na **zbore**, jeho pohyboch a reakciách. Účastníci sa snažia predstaviť si, čo si ľudia myslia a hovoria a kde stoja počas dialógu medzi Antigonou a Kreónom. Skupina môže pracovať celá spoločne a predstavovať si, že obaja protagonisti sú v chóre, alebo samostatne.

Pri tejto pracovnej metóde je dobré vyskúšať mnoho improvizácií o scéne. Ako reaguje zbor? A prečo? Koho podporuje? Má zbor strach z kráľa Kreóna?

Táto metóda zahŕňa mnoho ďalších spôsobov práce. Je to maieutický spôsob práce, akési hranie rolí. Je to fyzické a zároveň aj vokálne divadlo.

Tréner povzbudzuje účastníkov, aby robili improvizácie a vystupovali aj vo svojom materinskom jazyku, prípadne miešali zvuk rôznych jazykov. Rozprávaním vo vlastnom materinskom jazyku sa skupina cíti slobodnejšie ako v angličtine, pretože to nie je jazyk, v ktorom sa účastníci cítia prirodzene alebo pohodlne.

2/ Ďalším krokom je **preklad celého dialógu medzi Kreónom a Antigonou do materinského jazyka účastníkov**. Účastníci venujú potrebný čas analýze a diskusii o jednotlivých replikách. Používanie vlastného jazyka je spôsob, ako preniknúť hlbšie do textu a pochopiť jeho význam lepšie ako predtým.

Skúška zboru na pilotnom stretnutí Divadla bez domova, Bratislava, Slovensko, január 2023
© Divadlo bez domova
Youtube

<https://www.youtube.com/watch?v=3j8AZbtduHI&list=PLRINKXkv8FoUtcngQDbPspR4DWXtkH8rF>

Deň 5.

Potom sa podľa vôle a záujmu účastníkov každý slobodne **rozhodne improvizovať na tému stretnutia Antigony a Kreóna**. Nie je dôležité, kto koho hrá – muž môže hrať Antigonu alebo žena môže stvárniť Kreóna. Dôležité je mať na pamäti správanie postáv.

Školiteľ zorganizuje aj **hry zamerané na rytmus a počúvanie**. Snaží sa napríklad prečítať repliky (alebo ich povedať naspamäť) bez akéhokoľvek poradia, len vycítiť správny čas na ich vypovedanie. Môže to byť spôsob, ako „pochopiť“ správny moment na hovorenie v skupine.

Improvizovať môžeme aj s **postojmi zboru**. Takže všetci účastníci (okrem dvoch, ktorými sú Antigona a Kreón) začnú pracovať na nálade zboru. Improvizácia sa týka zboru a jeho správania, reakcií, keď Kreón prichádza na hlavné námestie Théb a keď prichádza Antigona v sprievode stráží.

Postava Kreóna v predstavení ANTYGONE v podaní školiteľov, Bratislava, Slovensko
V rámci Medzinárodného festivalu bezdomoveckých divadiel ERROR 2022 a Nadnárodného
projektového stretnutia.
© Lucile Etienne, ALTER EGO (X)
Youtube | <https://www.youtube.com/watch?v=-ZJ6rZSxaWE>

Deň 6.

Choreograf – tanečník a **tréner – facilitátor** pracujú často spoločne, ale niekedy môžu aj oddelene. Skupina sa môže rozdeliť na dve podskupiny (v závislosti od počtu účastníkov). **Choreograf – tanečník pracuje so zborom** a tréner – facilitátor pracuje so zvyšnými dvojicami. Po improvizácii si skupina začne ponechávať najlepšie scény, pričom treba mať na pamäti, že existuje viacero spôsobov, ako scénu zinscenovať, takže školiteľ môže vybrať viacero dialógov tej istej scény.

Okrem hlavných scén Antigony, Kreóna a chóru (v závislosti od dní, ktoré máte k dispozícii) skupina pracuje na ďalších postavách: strážcovia, veštec Tiresias, Haimón (Kreónov syn a Antigonin snúbenec) a posol.

Tak ako predtým, skupina pracuje s premýšľaním o ich správaní, replikách, pohyboch – opäť využívajúc improvizáciu, debatuje a číta text.

Rozprávajúc sa o scénach zinscenovaných z improvizácie, školiteľ ich postupne kontroluje a dáva dokopy, pričom sa snaží zachovať to, čo účastníci navrhli, a zmeniť to, čo „nefunguje“ (z divadelného hľadiska). Práca je vždy vedená spoločne s účastníkmi a všetkými školiteľmi. Workshop často nie je určený pre profesionálnych hercov, preto je správne vysvetliť, čo „nefunguje“ a prečo. Je potrebné vysvetliť, ktoré pohyby sú vhodnejšie ako iné a prečo existuje účinnejší spôsob, ako vyjadriť to, čo chce skupina povedať publiku.

Morgane Pommier,
školiteľka ALTER
EGO (X) na 1.
pilotnom stretnutí
A.N.T.Y.G.O.N.E. vo
Francúzsku
(Bagnolet a
Montreuil, 93),
február 2023.

© Julie Crantelle,
ALTER EGO (X)

Deň 7.

1/ Školiteľ dá dvojiciam (**Antigona a Kreón**) čas, aby sa dohodli na vlastnom spôsobe predvedenia dialógu a na spôsobe inscenovania scény, pričom im môže dať niekoľko návrhov. Dvojice môžu pracovať samostatne a choreograf alebo školiteľ môže pracovať na pohyboch zboru a pokúsiť sa inscenovať ich scény.

2/ Po tejto fáze workshopu školiteľ **zostaví dvojice a scény zboru a pokúsi sa usporiadať logickú postupnosť**. Školiteľ môže zapojiť aj ostatné postavy (strážcovia, Tiresias atď.), ak je na prácu s nimi dostatok času.

3/ Skupina zorganizuje diskusiu o tom, ktoré scény by radšej ponechala a ktoré vynechala. Zostavenie scén je tiež voľbou školiteľa podľa jeho režijného štýlu a podľa toho, ako chce podporiť pochopenie príbehu.

Deň 8.

1/ Účastníci vystupujú postupne a na záver **zinscenujú záverečné predstavenie** s použitím vybraných scén. Samozrejme, začiatok a koniec sa môžu líšiť od textu Antigony a nie je „nutné“, aby boli presne ako pôvodná dráma, v didaktickom zmysle.

Skupina pracuje vždy s inou hudbou, vyberá ju podľa situácie, účastníkov, atmosféry scén. A samozrejme, s ohľadom na akustickú miestu. Priestor je často rôzny. Môže to byť divadlo, otvorený priestor vonku, námestie, nádvorie alebo jednoducho veľká miestnosť. Dôležité a zaujímavé je, aby sa účastníci v netradičných priestoroch cítili príjemne.

2/ Skupina sa porozpráva a vyberie si **oblečenie, ktoré si chce obliecť, a akú farbu** je dobré použiť. Skupina nepoužíva konkrétnu scénografiu, ale len niektoré scénografické elementy – predmety, rekvizity, ktoré sú pre herca užitočné pri hraní.

3/ Skupina skúša a skúša scény mnohokrát, kým si všetci nie sú istí pohybmi a postojom postáv. Keď všetci účastníci hrajú dobre a všetko ide hladko, skupina je pripravená ukázať predstavenie divákovi.

Deň 9.

V posledný deň je **generálka a posledná skúška**: skupina si zopakuje scénu po scéne všetko, čo naštudovala, naposledy pred stretnutím s verejnosťou.

Školiteľ dáva skupine posledné návrhy a poslednú psychickú a praktickú podporu. Účastníci sú pripravení vystupovať a teraz je všetko v ich rukách. Skupina vystúpi pred publikom. Z našich skúseností sa jednalo vždy o veľký úspech.

Záverečné predstavenie A.N.T.Y.G.O.N.E., Palermo, 2016
© Teatro alla Guilla
Youtube | <https://www.youtube.com/watch?v=88gxq5tLIEQ&t=95s>

Upútavka na záverečné predstavenie A.N.T.Y.G.O.N.E., Atény, Grécko, 2017
© Teatro alla Guilla
Youtube | <https://www.youtube.com/watch?v=u3fhg4fmFEc>

Očakávané výsledky

Po deviatich dňoch workshopu mávajú účastníci v očiach inú iskru. Ich expresivita, v súlade s ich postojmi a mentálnou otvorenosťou, sa aktivovala na maximum. Ich svaly sú uvoľnené, ich myseľ býva často pokojná. Pri práci v skupine, ktorú spája umelecký cieľ, sa rozplynuli sociálne, jazykové, kultúrne a ekonomické bariéry. Vytvorilo sa jedno bijúce srdce, ktoré pracuje spoločne. Rozdiely sa stávajú silnými stránkami a sú posilnené. Koncepty vyjadrené v projekte sa sprostredkovali prostredníctvom divadelných hier a improvizácií. Spoločná cesta robí účastníkov uvedomelými a sebavedomými, dôverujúcimi svetu a jeden druhému, pripravenými na nové výzvy a nové ciele.

Potreby účastníkov sú zreflektované najmä nasledovne:

- Účastníci si uvedomujú rozmanitosť ako silnú stránku. Hranice a múry, ktoré si zvyčajne budujeme, či už konceptuálne, alebo prakticky, sa prelomia tým, že zúčastnení hrajú rôzne roly. Pokúšajú sa vžiť do kože iných postáv. Prostredníctvom divadla sa diskutuje o sociálnych otázkach;
- Účastníci skúmajú rôzne aspekty Antigony a môžu na nich pracovať. Následne môžu spoločný výsledok ukázať miestnej komunite.

Výsledky vzdelávania a kompetencie získané účastníkmi sú:

- Získanie aspoň minimálnych zručností v oblasti divadelného umenia. Vďaka nim boli všetci schopní komunikovať svoje myšlienky prostredníctvom divadla.
- Poznanie a pochopenie významu drámy Antigona a uvedomenie si viacerých paralel so súčasnosťou.
- Schopnosť analyzovať a syntetizovať náročný a aktuálny koncept, ktorý je vyjadrený v hre Antigona.
- Rozvíjanie a/alebo posilňovanie kritického myslenia v oblasti sociálnej integrácie, rasizmu alebo xenofóbie.
- Prehĺbenie a/alebo spoznanie situácie v iných európskych štátoch, pokiaľ ide o prístup k fenoménu migrácie a o to, ako sa zaobchádza s migrantmi na európskych hraniciach.
- Zvýšená schopnosť spolupracovať na dosiahnutí výsledku napriek rozdielnym názorom.
- Rešpektovať rozmanitosť. Uvedomiť si, že rozmanitosť môže byť zdrojom obohatenia sa navzájom a nie dôvodom na marginalizáciu.

Účastníci rozvíjajú a/alebo si zvyšujú svoje tvorivé schopnosti, svoju kreativitu. Scénické umenie, ako je tanec, divadlo a hudba, pomáha a stimuluje inklúziu napriek rôznorodosti. Tiež neformálnym spôsobom sprostredkúva hodnoty, ktoré by inak bolo zložité vysvetliť.

Metóda A.N.T.Y.G.O.N.E., sprostredkovaná prostredníctvom workshopu, môže spôsobiť istú zmenu v nazeraní na veci, hoci aj minimálne. Môže dať niektoré veci a myšlienky do pohybu a umožniť tak zmeniť obvyklý uhol pohľadu. Najmä mladí ľudia s menšími možnosťami alebo tí, ktorí žijú sociálne vylúčení, nachádzajú v divadelnej forme spôsob, ako sa vyjadriť, a zároveň spôsob, ako hovoriť o svojom vylúčení. Ten je často prepojený s komunitou, v ktorej žijú. Aj postoj k rozmanitosti a odlišnostiam je iný: tolerantnejší, inkluzívnejší a úctivejší.

Školitelia, ktorí absolvujú workshop, môžu rozvíjať metódu podľa vlastnej spoločenskej reality. Medzi všetkými partnermi zapojenými do projektu prebieha výmena osvedčených postupov, a to bezprostredne aj dlhodobo. Kurz prináša okamžité ovocie po dňoch práce, ale aj výsledky v dlhodobom horizonte vďaka spolupráci, ktorá sa medzi organizáciami rozširuje, a novým vedľajším projektom, ktoré sa po A.N.T.Y.G.O.N.E. plánujú.

Použitie techniky a metódy **zaručujú istý vplyv na účastníkov**, ktorí budú na konci kurzu obohatení v mnohých aspektoch. Napríklad:

- zvýšia svoj záujem o kultúrne a sociálne rozdiely;
- rozvinú lepšie počúvanie samých seba i skupiny;
- pochopia, že rozdiely ako jazyk, kultúra a neverbalita sú prvkami pozitívnej rôznorodosti;
- zvýšia svoje interpersonálne, umelecké a sociálne zručnosti;
- zvýšia svoj vzájomný rešpekt a vytvoria priateľské väzby, ktoré sú inak v krátkom čase nemysliteľné.

Účastníci budú s veľkou pravdepodobnosťou šťastní, pozitívne naladení, otvorení a inkluzívni. Uvedomia si, že pozitívne výsledky dosiahnuté prostredníctvom divadelného prístupu k aktuálnym problémom sú možné. Metóda sa tak stáva priestorom konfrontácie, vzájomného obohacovania sa a podnecovania dialógu medzi rôznymi názormi. A môže sa rozvíjať a šíriť tak, ako sa to už aj v minulosti stalo. Môže existovať v rôznych časoch a na rôznych miestach, s najrôznejšími ľuďmi.

Vplyv na zúčastnené organizácie:

Vďaka metóde A.N.T.Y.G.O.N.E. boli partnerské organizácie schopné šíriť túto metódu medzi svojimi školiteľmi, ktorí ju budú následne šíriť medzi mladými ľuďmi alebo znevýhodnenými ľuďmi vo svojich krajinách, čím prispievajú k rozvoju kritického myslenia. Vďaka divadlu a divadelnému umeniu vo všeobecnosti táto metóda dosahuje vysoké ciele, najmä zvyšovanie povedomia o dôležitých otázkach, ktorým Európa v súčasnosti čelí.

Vplyv na cieľové skupiny:

Skupiny, ktoré sa zúčastňujú na workshopoch, sú často mladí ľudia s obmedzenými príležitosťami alebo mladí ľudia z rôznych sociálnych prostredí. Tento workshop prostredníctvom divadla a scénického umenia poskytuje príležitosti, zasieva semienka do pôdy vedomia účastníkov, zapája ich a vyzýva ich k aktivite prostredníctvom divadelných hier. Workshop dáva priestor na ich vlastné názory, týkajúce sa rozličných tém, ako sú sociálne začlenenie, rešpektovanie druhých a tímová práca - dôležité prvky pre budúcnosť súdržnej a inkluzívnej Európy.

Pokyny pre školiteľov, ako pripraviť, realizovať a vyhodnotiť výsledky školenia:

Výsledky školenia je možné hodnotiť priebežne, pozorovaním účastníkov. Školiteľ sa musí uistiť, že všetci sú zapojení do vzdelávacieho a tvorivého procesu. Ak má niekto problémy, musí nájsť spôsob, ako mu pomôcť. Je dôležité kontrolovať, ako skupina pracuje na úlohách a či rozumie zadaniu školiteľa. „Pochopenie“, či sú výsledky dobré a či účastníci dokážu metódu zopakovať, je niečo, čo si školiteľ môže vyskúšať pri vedení seminára, porovnávaní svojich zručností a postojov s účastníkmi. Nie je to niečo teoretické, ale praktické. A predovšetkým hodnotenie závisí od zázemia školiteľa, jeho postoja k tvorbe a vedeniu procesu. Môže sa tiež rozhodnúť prispôbiť metódu účastníkom: či majú dostatok vedomostí, či sa cítia pohodlne alebo nie atď. Každý seminár je iný, pretože školiteľ sa mení a menia sa aj účastníci.

Experimentovanie s metódou A.N.T.Y.G.O.N.E. v rôznych kontextoch

1. Francúzsko | ALTER EGO (X)

Celkový počet účastníkov: 21

Počet školiteľov na pilotných stretnutiach: 2 na každom stretnutí

ALTER EGO (X) zrealizovalo 5 dní metodiky A.N.T.Y.G.O.N.E. podľa jednotlivých krokov, ktoré sa naučili počas školenia školiteľov v októbri 2022 v Palerme. Na záver oboch stretnutí uskutočnili aj verejné predstavenie. Úvod predstavoval podstatnú súčasť oboch pilotných stretnutí.

ALTER EGO (X) to však nechcelo robiť "tradičným" spôsobom. Inými slovami, každá osoba dostala priestor predstaviť sa. ALTER EGO (X) začlenila tento proces zoznamovania členov skupiny do samotných pilotných stretnutí. ALTER EGO (X) napríklad používalo divadelné cvičenia, aby im pomohlo verbalizovať ich emócie. Hlavným cieľom bolo umožniť každému vyjadriť svoje pozadie, osobnosť, posolstvá, myšlienky, čiže to, kým sú, počas celého procesu metodiky A.N.T.Y.G.O.N.E.

Hlavnou silnou stránkou prvého pilotného stretnutia bola súdržnosť skupiny. ALTER EGO (X) pracovalo s **mladými profesionálnymi umelcami z oblasti Seine-Saint-Denis** (predmestská oblasť Paríža). Ide o skupinu ľudí, ktorá čelí neistej situácii, pokiaľ ide o mzdy aj pracovné príležitosti. V sektore scénických umení je v tejto oblasti vysoká konkurencia a pre umelcov je komplikované nájsť si miesto na tvorbu alebo prezentáciu svojej práce. Preto ALTER EGO (X) chcelo, aby toto pilotné stretnutie bolo miestom pre umelecké experimentovanie, a to všetko v profesionálnom prostredí (zariadené divadlo).

Silnou stránkou tejto skupiny bola chuť pracovať, vlastná vnútorná túžba experimentovať s vecami, rozvíjať svoju individuálnu estetiku a potom objavovať, ako by mohli spolupracovať s ostatnými umelcami v skupine. Na začiatku sa účastníci navzájom nepoznali, ale profesionalita a láskavosť všetkých zabezpečili, že ich práca bola na najvyššej úrovni.

[Prečítajte si viac o tomto pilotnom stretnutí na blogu A.N.T.Y.G.O.N.E.](#)

Pilotné stretnutie A.N.T.Y.G.O.N.E. v Théâtre La Girandole, Montreuil (93), Francúzsko
© Julie Crantelle, ALTER EGO (X)

Druhé pilotné stretnutie sa uskutočnilo s mladšou skupinou vo veku 15 až 17 rokov.

Počas hodnotenia na záver pilotného stretnutia účastníci uviedli, že ešte nikdy v živote nezažili také momenty, keď boli vypočutí a predovšetkým vypočutá ich tvorivosť; **že sa cítili zodpovední a veľmi sa podieľali na konečnom výsledku**. Bez nich, týchto ľudí v týchto konkrétnych momentoch, by pilotné sedenie vôbec nevyzeralo tak, ako vyzeralo, pretože obaja školitelia vytvorili a viedli toto pilotné sedenie na základe nápadov účastníkov, nie na základe svojich vlastných. To je hlavná devíza tejto druhej fázy metodiky.

Slabšími stránkami pilotného stretnutia bola podpora účastníkov a vrátenie im sebadôvery, keď im počas niektorých improvizovaných cvičení chýbala inšpirácia. To bolo niekedy pre oboch školiteľov ťažké zvládnuť.

Pilotné stretnutie A.N.T.Y.G.O.N.E. v Maison des Jeunes et de la Culture d'Annecy (74),
Francúzsko

© Julie Crantelle, ALTER EGO (X)

[Prečítajte si viac o tomto pilotnom stretnutí na blogu A.N.T.Y.G.O.N.E.](#)

V prípade organizácie ALTER EGO (X) je metodika A.N.T.Y.G.O.N.E. aplikovateľná pre ich cieľové skupiny, keďže pri svojej každodennej práci pracujú s rôznymi cieľovými skupinami. ALTER EGO (X) vždy vychádza z rovnakého základu a predovšetkým pracuje podľa rovnakých štandardov. Presne to urobilo aj v prípade metodiky A.N.T.Y.G.O.N.E. Metodika je preto použiteľná pri jeho práci s rôznymi cieľovými skupinami. V budúcnosti dokonca obohatí jeho workshopy a tréningy.

ALTER EGO (X) pri svojej práci často využíva hudbu. Hudba sprevádza herca/herečku. Dodáva rytmus aj vnútornú melódiu a veľa vypovedá o tom, v akom stave sa herec nachádza a čo chce emocionálne vyjadriť. V každej improvizácii A.N.T.Y.G.O.N.E. by bolo možné účastníkom ponúknuť, aby si ju predstavili s hudobným sprievodom podľa vlastného výberu. Samozrejme, ako už bolo spomenuté vyššie, ALTER EGO (X) sa snaží do svojho umeleckého prístupu zahrnúť každú novú inšpiráciu, ktorá sa objaví. Považujú za veľmi vhodné vychádzať z textov klasických tragédií, aby zisťovali, ktoré otázky stále nastolujú aj v dnešnom svete.

ALTER EGO (X) zmenilo spôsob práce, t. j. ako pristupujete k novému textu so skupinou? Ako prichádzate s presnými, zmysluplnými líniami analýzy? ALTER EGO (X) vo svojej súčasnej metodike hovorí veľmi málo. Radšej rýchlo experimentujú na javisku a sledujú, čo z toho vznikne. Takže práve túto časť by v metodike A.N.T.Y.G.O.N.E. zmenili. Určite nejde o zrušenie tejto fázy, ale o prehodnotenie pomeru medzi prítomnosťou na javisku a momentom verbálnej výmeny.

Napokon, ALTER EGO (X) stále zakazuje používanie mobilných telefónov vo svojej umeleckej práci. Sú presvedčení, že je úplne možné rozvíjať metodiku s každou z týchto cieľových skupín. Na druhej strane si každá cieľová skupina vyžaduje potrebný čas na prípravu v kombinácii s ľuďmi, ktorí sú profesionálmi v práci s menšinovými skupinami.

2. Slovensko | Divadlo bez domova

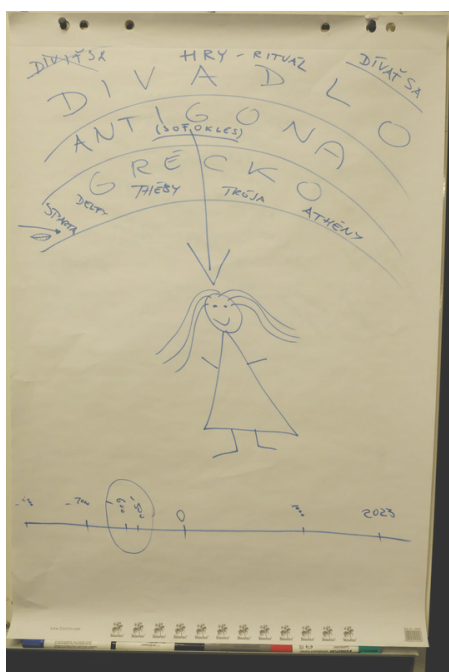
Celkový počet účastníkov: 25

Počet trénerov/školiteľov na pilotných stretnutiach: 3 na každom stretnutí

Divadlo bez domova realizovalo pilotný workshop pre 2 skupiny účastníkov. Prvou je jeho divadelná skupina – prevažne mladí dospelí a dospelí, druhou skupina mládeže.

Keďže Divadlo bez domova pracuje so svojou skupinou hercov a herečiek (ľudia bez domova, hendikepovaní ľudia a ľudia so psychiatrickou diagnózou) pravidelne, nepotrebovalo čas na predstavovanie skupiny a informácie o zázemí účastníkov. Druhú skupinu tvorili mladí ľudia vrátane ľudí s autizmom. V tejto skupine sa tiež všetci navzájom poznali, niektoré divadelné rozcvičky však pomohli skupine naladiť sa na divadelnú prácu. Divadlo bez domova považuje za najsilnejšie stránky pilotných stretnutí:

- samotná téma: Dráma Antigony je aktuálna aj dnes. Ľudia z marginalizovaných skupín sa v tejto antickej dráme môžu ľahko identifikovať. Jasne rozoznávajú **zneužívanie moci, patriarchálne princípy a synchronizujú s aktom občianskej neposlušnosti** rôznymi, niekedy prekvapujúcimi spôsobmi, napr. počas pandémie zákon hovoril: nikto nesmie zostať vonku. Všetci majú zostať doma. Ale kam má ísť človek bez domova...? Už potom, ako herci a herečky videli na festivale ERROR predstavenie A.N.T.Y.G.O.N.E. v podaní trénerov, ktorí sa zúčastnili na tréningu školiteľov v Palerme, ich táto téma veľmi zaujala. Niektorí z nich uvažovali, že by chceli urobiť niečo podobné, a v Divadle bez domova sa všetci rozhodli pracovať na predstavení Antygone. Divadlo bez domova na svojich stretnutiach kombinovalo **úvod do tém divadla, histórie, rituálov, šamanizmu, antického Grécka, gréckej mytológie, gréckeho divadla, čítania divadelnej hry Antigona s praktickými aktivitami, improvizáciou a experimentovaním so zvukmi, rytmom, tempom, hlasom, intonáciou, pohybmi, hudbou atď.**
- organizácia a obsah workshopu v Palerme: kreatívne spracovanie témy, pohybovo-performatívne prvky, zapojenie neverbálnej komunikácie, zapojenie Feldenkraisovej metódy a výborný výber partnerov, ktorí sa dokázali učiť, spolupracovať a vytvoriť predstavenie, ktoré neskôr prezentovali počas festivalu ERROR. Divadlo bez domova je o tom presvedčené.

Pilotné stretnutie A.N.T.Y.G.O.N.E. v Pisztoryho paláci, Bratislava, Slovensko
© Divadlo bez domova

Táto metóda umožňuje ľuďom s rôznymi formami telesného alebo mentálneho postihnutia tvoriť umenie. Môžu ju využívať aj ľudia s poruchami reči alebo ľudia, ktorí nehovoria jazykom krajiny, v ktorej žijú. Metóda sa zameriava na určité momenty divadelnej hry a ponúka tak divadelné príležitosti ľuďom, ktorí nemajú herecké vzdelanie ani skúsenosti. Každému a každej prináša možnosť zapojiť sa do umeleckej tvorby takým spôsobom, ktorý je pre ňu prijateľný a vhodný.

Divadlo bez domova vidí aj možnosti experimentovania so samotnou metódou, napr. pracovať s touto metódou na pravidelnej dlhodobej báze (namiesto jednorazového 5-dňového workshopu). Metóda tiež umožňuje školiteľom pracovať s vlastnou kreativitou, obohacovať už existujúce aktivity alebo cvičenia, kombinovať a prepájať rôzne metódy a prístupy atď. Ako pri každej tvorivej práci, aj tu je vždy otvorený priestor pre inovácie, modifikácie a ďalšie rozvíjanie. Napríklad je možné využiť hru na **rytmické hudobné nástroje**, ktoré môžu vyjadrovať určité emócie či postoje. Hrať na rytmické hudobné nástroje dokážu aj ľudia, ktorí nevedia hrať na žiadny hudobný nástroj alebo nemajú hudobný sluch.

Divadlo bez domova venovalo pozornosť aj antickej gréckej dráme všeobecne, dejinám divadla, mytológii, rituálom. Pozvalo si odborníčku na grécku drámu z Vysokej školy múzických umení, ktorá priblížila tému jeho hercom a herečkám. Divadlo bez domova diskutovalo a reflektovalo tému "kalokagatie" (z gréckeho **καλοκαγαθία - harmónia tela a mysle**), ktorá bola veľmi zaujímavá najmä pre jeho herečky s telesným postihnutím. Diskusie o kráse, harmónii, tele a duši priniesli veľmi silné témy a nové priestory na hľadanie odpovedí.

Divadlo bez domova bude metódu určite naďalej experimentálne rozvíjať, prehĺbovať a prispôbovať potrebám svojej cieľovej skupiny. Divadelnú hru Antígona plánujú pripraviť ako divadelné predstavenie. Vidia tiež možnosti využiť niektoré špecifické aktivity alebo cvičenia pri práci s inými témami, napr. chôdzu a striedanie postáv (Antígona/Kreón alebo akékoľvek iné). Po realizácii metódy A.N.T.Y.G.O.N.E. zaradilo Divadlo bez domova do svojej práce tému mýtu a mytológie. Prítomnosť univerzálnych princípov v podobe divadelnej hry a práca s nimi umožňuje Divadlu bez domova otvárať nové osobné témy jeho hercov a herečiek, ale aj celého tímu.

Podľa ich odporúčania by možno bolo vhodnejšie, keby tréning školiteľov trval 7 dní. Divadlo bez domova by malo viac času na hlbšie ponorenie sa do metódy.

So svojou divadelnou skupinou sa rozhodli absolvovať dlhší proces a pripraviť divadelné predstavenie Antígona. Divadlo bez domova sa môže hlbšie venovať rôznym témam spojeným s touto divadelnou hrou. To môže byť zaujímavé pre ľudí, ktorí dlhodobo a pravidelne pracujú s relatívne stabilnou (stálou) skupinou. Divadlo bez domova sa domnieva, že metóda je vhodná pre konkrétnu cieľovú skupinu, pretože je flexibilná a dá sa prispôbiť špecifickým potrebám alebo obmedzeniam tejto skupiny. Navrhujú tiež zamerať sa trochu na vymedzenie primeraného času na prípravu budúcich účastníkov, najmä ak sa prídu metódu učiť a pochádzajú z rôznych krajín. Mohli by byť vyzvaní, aby si hru vopred prečítali vo svojom jazyku, a ak je to možné, aj v angličtine. Hru by si mohli priniesť so sebou, takže ak sa vyberie nejaká časť textu, s ktorou sa bude pracovať, napr. dialóg Antígony a Kreóna, a je v angličtine, môžu si ju ľahko nájsť vo svojom materinskom jazyku.

[Prečítajte si viac o tomto pilotnom stretnutí na blogu A.N.T.Y.G.O.N.E.](#)

3. Srbsko | Kulturanova

Celkový počet účastníkov: 20

Počet školiteľov na pilotných stretnutiach: 2 na každom stretnutí

Prvé pilotné stretnutie bolo s **užívateľmi psychiatrickej pomoci**, Kulturanova sa spojila s mimovládnu organizáciou "Patrija", ktorá pracuje s týmito ľuďmi. Kulturanova považovala za nevyhnutné spojiť sa s nimi ešte pred pilotným sedením. Jeden zo školiteľov chodieval počas jedného mesiaca raz týždenne do ich malého klubu "Compas", kde sa užívatelia pravidelne stretávajú na workshopoch. Školiteľ ich oboznámil s textom a technikami, s ktorými budú pracovať. Kulturanova pustila niekoľko piesní, ktoré hovorili o témach, ktorým sa neskôr venovali pilotné stretnutia, a spoločne ich analyzovali. Školitelia začali tiež otázkou, čo je pre nich posvätné. Takáto príprava bola kľúčová, aby sa účastníci mohli cítiť komfortne a dôverovali celému procesu aj školiteľom.

Pri prvom stretnutí to školitelia urobili prostredníctvom prípravnej fázy, pričom aj účastníci v skupine sa už navzájom poznali.

[Prečítajte si viac o tomto pilotnom stretnutí na blogu A.N.T.Y.G.O.N.E.](#)

Youtube | <https://www.youtube.com/watch?v=VExBGMkCo4E&t=40s>

Na druhom stretnutí to školitelia urobili v prvej časti prvého dňa prostredníctvom niekoľkých cvičení zameraných na formovanie skupiny a školitelia si všimli, že skupina sa veľmi rýchlo prepojila, takže na všetko bolo dosť času.

Prečítajte si viac
o tomto
pilotnom
stretnutí na
blogu
A.N.T.Y.G.O.N.E.

Pilotné stretnutie č. 2 v Novom Sade, Srbsko | © Kulturanova
Youtube | https://www.youtube.com/watch?v=cN9ogsAC_T4

Hlavnou silnou stránkou týchto pilotných stretnutí boli príležitosti, ktoré vytvorili pre účastníkov, aby v sebe objavili niečo nové, ale tiež poskytli našim školiteľom možnosť vyskúšať si metodiku A.N.T.Y.G.O.N.E., čo im prinieslo cenný pohľad na samotnú metodiku a na to, aká všestranná môže byť.

Pri pilotných stretnutiach sa z hľadiska používania metodiky neukázali žiadne slabé stránky. Kulturanova mala pri práci s LGBTQ+ mládežou problém s jedným z účastníkov, ktorý zneužíval lieky. Táto osoba bola na druhý deň pod silným vplyvom liekov a kvôli tomu nemohla pokračovať vo workshope. Skupinou to trochu otriaslo, ale školitelia venovali čas zdieľaniu a rozhovoru o tejto téme a dokázali vyriešiť napätie a rôzne emócie, ktoré sa objavovali medzi ostatnými účastníkmi.

Skupina zostala súdržná a pokračovala v práci bez ďalších problémov. Z tejto skúsenosti zatiaľ vyplýva, že metodika A.N.T.Y.G.O.N.E. je s menšími úpravami použiteľná pre akúkoľvek cieľovú skupinu. Keďže metóda A.N.T.Y.G.O.N.E. je veľmi prispôsobivá, môžete ju kombinovať s rôznymi cvičeniami, ktoré už poznáte a pravidelne používate, bez problémov je možné pridať akýkoľvek druh fyzickej aktivity a spojiť ju s touto metódou.

Kulturanova už raz použila metódu A.N.T.Y.G.O.N.E. V úplne inej forme. Urobili dvojhodinový workshop pre konferenciu s názvom "Kto je tvoj tyran" a pracovali s približne 14 ľuďmi rôznych vekových skupín, národností, materinských jazykov a prostredí. Kulturanova s nimi skúmala otázku politických tyranov. Bola to svojím spôsobom strávená verzia, ale fungovala dobre a na konci mala Kulturanova takmer malé predstavenie. Metóda A.N.T.Y.G.O.N.E. v skutočnosti nezmenila prácu Kulturanovy, ale je plnohodnotnou metódou, ktorá patrí do zásoby pracovných prostriedkov Kulturanovy. Nie je to vlastne zmena, ale akýsi doplnok. Kulturanova vyzvala účastníkov a účastníčky, aby pridali prvky či materiály, ktoré by podľa nich pomohli naplniť ich príbehy. Takže okrem hudby, ktorú si vybrali, niektorí priniesli súkromnú poéziu a niektorí dokonca napísali krátke monológy, ktoré doplnili do existujúceho textu. Zo skúseností Kulturanovy vyplýva, že metódu A.N.T.Y.G.O.N.E. je možné bežne použiť pre akúkoľvek cieľovú skupinu. Samozrejme, môžete si ju primerane prispôbiť fyzickému a psychickému stavu účastníkov.

4. Taliansko | Teatro alla Guilla

NCelkový počet účastníkov: 34

Počet školiteľov na pilotných stretnutiach: 1

Pred začiatkom tréningových stretnutí školiteľ vždy účastníkom a účastníčkam navrhne, aby si pred príchodom na workshop prečítali drámu Antigona, aby si priniesli pohodlné oblečenie a obuv a aby boli čo najviac otvorení a flexibilní.

Teatro alla Guilla uskutočnilo pilotné sedenia formou, akou to robí od roku 2016. Pri aktuálnych pilotných stretnutiach Teatro alla Guilla splnilo stanovené úlohy a uvedomilo si, ktoré veci sa majú zlepšiť a umožniť hladký priebeh. Školiteľ strávil prvú polovicu prvej časti prvého sedenia tým, že nechal účastníkov predstaviť sa, priblížiť ich pozadie a spoločné záľuby. Bol to spôsob, ako prelomiť ľady, hovoriť o sebe a počúvať ostatných. Druhá polovica sa týkala témy workshopu a účastníci o nej čo najdlhšie debatovali. Školiteľ pracoval na dráme Antigona, pričom vychádzal z debaty o dvoch uhloch pohľadu (Kreón a Antigona), ktoré porovnával s európskymi štátmi, s ich zákonmi a občanmi, ktorí chcú pomôcť migrantom a ľuďom, ktorí utekajú pred vojnou a chudobou. Teatro alla Guilla začalo prípravou improvizácie s týmito dvoma postavami a zborom.

Pilotné stretnutie A.N.T.Y.G.O.N.E. vTaliansku
© Teatro alla Guilla

[Prečítajte si viac o tomto pilotnom stretnutí na blogu A.N.T.Y.G.O.N.E.](#)

Školiteľ pri práci využil aktivity na prelomenie ľadov, divadelné cvičenia a techniky. Pri fyzickej kontaktnej improvizácii nám pomáhala hudba. Scénky vytvorené účastníkmi použil školiteľ na zinscenovanie krátkeho predstavenia. Deň po dni sa skupina dostávala hlbšie a hlbšie dovnútra správania a konania Antigony a Kreóna, snažila sa myslieť ako oni; snažila sa uvažovať podľa ich zmýšľania.

Účastníci mali skutočný záujem nájsť nové spôsoby práce na sebe a zároveň na gréckej dráme. Po týždni boli ich pocity skvelé. Začali chápať, ako zaobchádzať so scénami a metódou práce. Cítili sa ako súdržná skupina, ako malý divadelný súbor, ktorý je vždy pripravený navzájom si pomôcť na javisku. Prekonali svoj strach a neistotu. Väčšina z nich vnímala tento workshop ako vlastnú výzvu a spôsob, ako zdokonaľovať svoju kreativitu a vhodný prístup k ostatným. Účastníci necítili rozdiely medzi sebou a svojím pôvodom. Všetko bolo o ich slobode vyjadriť sa.

Hlavnými silnými stránkami pilotných stretnutí v Taliansku boli téma Antigony a schopnosť porozumieť a identifikovať sa. Realizované aktivity pomohli účastníkom pochopiť hlavný význam hry Antígona a fyzické a hlasové improvizácie umožnili účastníkom, aby prejavili svoje vyjadrovacie schopnosti. Toto bola najlepšia časť workshopu. Teatro alla Guilla si uvedomuje, že metóda A.N.T.Y.G.O.N.E. by mohla byť použiteľná pre každú cieľovú skupinu. Dôležité je poznať pozadie účastníkov, ich vek a motiváciu, prečo na workshop prichádzajú. Potom školiteľ prispôsobuje ciele workshopu primerane zručnostiam účastníkov a rôznym miestnym kontextom.

Vždy, keď Teatro alla Guilla pracuje s novou skupinou z rôznych prostredí a s rôznym zázemím, zdokonaľuje metódu na základe návrhov účastníkov. Metóda je niečo, čo sa dá formovať podľa situácie. Nie je to niečo pevne dané. Školiteľ môže využiť podnety účastníkov, aby im pomohol dosiahnuť vytýčené ciele. Cieľom je pochopiť hlavný význam, dva uhly pohľadu a pokúsiť sa ich znázorniť, pričom treba uvažovať nad aktuálnou situáciou. Ako už bolo uvedené, ak má skupina viac dní na prácu s touto metódou, bude to fungovať lepšie. Skupina môže pracovať hlbšie a objaviť viacero rozmerov divadelnej aj postáv. Vždy ide o výzvu. Vždy sa ukáže niečo, čo školiteľ nedokáže predpokladať – kam sa bude proces uberať, ako a kam sa skupina dostane na koniec workshopu. Dôležité je hlavne to, aby účastníci zmenili svoj postoj k téme: spoznali ju, premýšľali a diskutovali o nej.

Záver

Toto je konečný výsledok druhého intelektuálneho výstupu projektu: príručka alebo súbor nástrojov pre školiteľov/facilitátorov, sociálnych pracovníkov, pracovníkov s mládežou, divadelníkov, aby mohli vo svojej práci s mladými ľuďmi metodiku A.N.T.Y.G.O.N.E.

Tento súbor nástrojov je používateľskou príručkou, ktorá obsahuje tréningové videá a materiál z uvedených workshopov A.N.T.Y.G.O.N.E., ktoré vytvorili všetci partneri počas pilotných stretnutí.

Tento súbor nástrojov A.N.T.Y.G.O.N.E. sprevádza školiteľov/pracovníkov s mládežou/pracovníkov mimovládnych organizácií všetkými krokmi (vrátane prípravy, etiky a následných inštrukcií) potrebnými na prípravu a realizáciu kompletného divadelného workshopu A.N.T.Y.G.O.N.E. Vytvorený školiteľmi a pre školiteľov, je výstupom založeným na participatívnych divadelných technikách pre sociálne začleňovanie a je prenosným výstupom. Je vysoko inovatívny v tom, že otvára priestor, v ktorom umožňujú divadelné aktivity a kontaktná improvizácia formovať **komunikáciu, sebaúctu, sebauvedomenie a nové zručnosti mladých ľudí.**

Celé konzorcium dúfa, že bude mať vysoký potenciál vplyvu vďaka svojej jednoduchosti, prenosnosti a relevancii pre divadelníkov, pracovníkov s mládežou a facilitátorov. Po pilotovaní metódy A.N.T.Y.G.O.N.E. vo všetkých partnerských krajinách a účasti divadelníkov a pracovníkov s mládežou na **workshope Train-The-Trainers v talianskom Palerme (október 2022)** sa pracovníci s mládežou zo všetkých partnerských organizácií, ktorí realizovali miestne workshopy, podieľali na príprave tohto súboru nástrojov, čím obohatili predchádzajúcu prax Teatro alla Guilla o neoceniteľné skúsenosti z rôznych krajín a používanie metódy ANTYGONE s rôznymi cieľovými skupinami.

Metóda A.N.T.Y.G.O.N.E. je preto teraz pripravená na zdieľanie s divadlami a mládežníckymi organizáciami v celej Európe. Ukázalo sa, že metóda je veľmi relevantná vo vzťahu k spoločenským problémom, ktorým čelia partnerské krajiny a zároveň je prenosná a prispôsobiteľná rôznym cieľovým skupinám. Najlepšie uplatnenie má aj pri práci s mládežou, pretože napríklad **mýtus o Antigone je sám o sebe nekonečným bojom medzi štátom a srdcom, zákonmi a slobodou.** Jednou z najväčších inovácií metódy A.N.T.Y.G.O.N.E. je skutočnosť, že využíva starý grécky mýtus na riešenie moderných a aktuálnych tém, ako sú migrácia, zákony a dialóg, pre mládež zaujímavým spôsobom. Kombinuje tiež rôzne divadelné techniky. V projekte A.N.T.Y.G.O.N.E. boli všetky tieto metódy rozšírené tak, aby boli použiteľné pre viacero rôznych skupín ľudí, a spojením všetkých týchto osvedčených postupov a nástrojov vznikol jedinečný a inovatívny súbor divadelných techník, ktorý je k dispozícii všetkým, ktorí využívajú divadlo na podporu kreativity a posilnenie aktívnej participácie mladých ľudí.

Tieto techniky budú predstavené v **Pracovnom balíku 3 – Odporúčania pre ľudí z praxe a porovnávacíu analýzu.** Preto vás pozývame pokračovať v sledovaní výsledkov projektu A.N.T.Y.G.O.N.E., aby ste sa dozvedeli o ďalších možnostiach obohatenia vašej práce v oblasti sociálneho začleňovania mládeže a iných znevýhodnených cieľových skupín.

Odkazy

Bibliografia

Články v tlači

Avenire (23-12-2021), "Caso Rackete. Archiviata l'inchiesta su Carola. "Aveva il dovere di sbarcare""
<https://www.avenire.it/attualita/pagine/archiviata-l-inchiesta-su-carola-rackete-la-comandante-della-sea-watch-aveva-il-dovere-di-sbarcare-i-naufraghi>

Euronews (01-07-2019), "Rescue ship captain Carola Rackete defends herself after Italy arrest"
<https://www.euronews.com/2019/06/29/italian-police-arrest-migrant-rescue-ship-captain-after-docking-national>

Il Fatto Quotidiano (19-06-2021), "Migranti, nessun processo per Carola Rackete: gip accoglie la richiesta di archiviazione per la comandante della Sea Watch" |
<https://www.ilfattoquotidiano.it/2021/05/19/migranti-nessun-processo-per-carola-rackete-gip-accoglie-la-richiesta-di-archiviazione-per-la-comandante-della-sea-watch/6202905/>

The Guardian (29-06-2019), "Rescue ship captain arrested for breaking Italian blockade"
<https://www.theguardian.com/world/2019/jun/29/sea-watch-captain-carola-rackete-arrested-italian-blockade>

Internazionale (29-06-2019), "La lunga notte della comandante" |
<https://www.internazionale.it/reportage/annalisa-camilli/2019/06/29/carola-rackete-seawatch3-lampedusa>

The New York Times (2019) "Ship captain who landed migrants in Italy sails into political storm"
<https://www.nytimes.com/2019/07/05/world/europe/carola-rackete-italy-migrants.html>

La Repubblica (29-06-2019), "La Sea Watch attracca al porto di Lampedusa. La capitana arrestata dai finanzieri. I migranti sbarcati all'alba"
https://www.repubblica.it/cronaca/2019/06/29/news/sea_watch_attracca_porto_lampedusa-229893050/

La Repubblica (22-07-2023), "Carola Rackete, da Lampedusa a Strasburgo: "Mi candido per la giustizia climatica, contro i negazionisti e la deriva fascista in Europa" |
https://www.repubblica.it/cronaca/2023/07/21/news/carola_rackete_salvini_elezioni_europee_2024-408529968/

